

2. Щодо притягнення до адміністративної відповідальності за окремі правопорушення, пов'язані з корупцією [Електронний ресурс] : лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ вих. № 223-943/4-17. – Режим доступу: https://zib.com.ua/files/Golovam_apeliacijnih_sudiv_vid_2205_2017.pdf.

3. Справа про адміністративне правопорушення від 18.12.2017 № 591/6134/17 [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/71047504>.

4. Справа про адміністративне правопорушення від 25.08.2015 № 379/1230/15-п [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/49058912>.

Іващенко Віта Олександрівна,
професор кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

МІЖНАРОДНЕ ЗАКОНОДАВСТВО У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. відносини, що виникають у сфері запобігання корупції, регулюються Конституцією України, міжнародними договорами, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, цим та іншими законами, а також прийнятими на їх виконання іншими нормативно-правовими актами [1].

Важливими у справі запобігання корупції є міжнародно-правові документи. Адже одним із важливих завдань антикорупційної політики в Україні є приведення її законодавства у відповідність до міжнародних та європейських актів.

Розглянемо Кримінальну конвенцію про боротьбу з корупцією [2] та Цивільну конвенцію про боротьбу з корупцією [3], які були прийняті Комітетом міністрів Ради Європи у 1999 році. Учасниками цих документів можуть стати як європейські, так і неєвропейські держави.

Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією набула чинності для України з 1 березня 2010 року. У преамбулі до неї наголошується, що корупція загрожує правопорядку, демократії та правам людини, руйнує належне управління, чесність та соціальну справедливість, перешкоджає конкуренції та економічному розвитку і загрожує стабільності демократичних інститутів і моральним засадам суспільства.

Відповідно до глави II «Заходи, яких необхідно вжити на національному рівні» держави зобов'язуються криміналізувати у вітчизняних законодавства корупційні злочини, передбачивши

відповідальність за співучасть у їх вчиненні та відповідальність юридичних осіб. Документ також передбачив створення спеціальних органів з протидії корупції, належну підготовку їх співробітників та фінансування, а також захист тих, хто повідомляє про корупційні злочини, та свідків, які дають показання. Конвенція врегулювала питання міжнародного співробітництва, взаємної допомоги та екстрадиції.

Контроль за виконанням положень Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією здійснює Група держав проти корупції (ГРЕКО).

Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією набула чинності для України з 1 січня 2006 р. Метою документа є передбачення державами-учасниками у своєму внутрішньому законодавстві ефективних засобів правового захисту осіб, яким заподіяно шкоду внаслідок корупційних дій, з метою надання таким особам можливості захищати свої права та інтереси, включаючи можливість отримання компенсації за заподіяну шкоду.

Конвенція передбачила заходи, яких необхідно вжити на національному рівні, питання міжнародного співробітництва та контролю за виконанням документа. Закріплено право для осіб, яким заподіяно шкоду внаслідок корупційних дій, на порушення судової справи з метою отримання компенсації за заподіяну шкоду, що може охоплювати матеріальні збитки, втрачену вигоду та немайнову шкоду. Передбачено строк позовної давності для компенсації шкоди не менше трьох років від дня, коли особа дізналася чи могла знати про її заподіяння або про здійснення корупційної дії та про особистість винної особи. Проте суд не розглядає позов після закінчення позовного строку тривалістю не менше десяти років від дня здійснення корупційної дії.

Контроль за виконанням Конвенції також покладено на Групу держав проти корупції.

Важливим документом у сфері запобігання корупції є також Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. [4]. Для України документ набрав чинності з 1 січня 2010 р.

У преамбулі до Конвенції зазначається, що корупція вже не є локальною проблемою, а перетворилася на транснаціональне явище, яке впливає на суспільства й економіки всіх країн, що зумовлює винятково важливе значення міжнародного співробітництва в галузі запобігання корупції та контролю за нею.

Цілями Конвенції є сприяння вжиттю й посиленню заходів, спрямованих на більш ефективне й дієве запобігання корупції та боротьбу з нею; заохочення, сприяння та підтримка міжнародного співробітництва й технічної допомоги в запобіганні корупції та в боротьбі з нею, зокрема в поверненні активів; заохочення чесності, відповідальності й належного управління громадськими справами й державним майном.

Документ передбачив спеціальні заходи щодо запобігання корупції, створення в державах спеціального органу (органів) з протидії

їй, прийняття Кодексів поведінки державних посадових осіб, створення належних систем державних закупівель та прозорості і звітності в управлінні державними фінансами. Крім того, учасники Конвенції зобов'язалися криміналізувати окремі суспільно небезпечні діяння – підкуп національних державних посадових осіб, іноземних державних посадових осіб і посадових осіб міжурядових організацій, розкрадання, неправомірне привласнення або інше нецільове використання майна державною посадовою особою, зловживання впливом, службовим становищем, підкуп у приватному секторі, відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, та ін.

Звернемо увагу, що розглянута Конвенція сформована з урахуванням багатосторонніх документів щодо запобігання корупції та боротьби з нею, у тому числі, Міжамериканської конвенції про боротьбу з корупцією, прийнятої Організацією американських держав 29 березня 1996 року, Конвенції про боротьбу з корупцією, яка зачіпає посадових осіб Європейських Співтовариств або посадових осіб держав-членів Європейського Союзу, прийнятої Радою Європейського Союзу 26 травня 1997 року, Конвенції про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних угодах, прийнятої Організацією економічного співробітництва та розвитку 21 листопада 1997 року, Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією, прийнятої Комітетом міністрів Ради Європи 27 січня 1999 року, Цивільної конвенції про боротьбу з корупцією, прийнятої Комітетом міністрів Ради Європи 4 листопада 1999 року, та Конвенції Африканського союзу про недопущення корупції та боротьбу з нею, прийнятої главами держав й урядів Африканського союзу 12 липня 2003 року.

Отже, активізація регіонального співробітництва з протидії корупції обумовила прийняття міжнародних договорів у цій сфері.

Крім того, антикорупційне значення мають Декларація Організації Об'єднаних Націй про боротьбу з корупцією і хабарництвом у міжнародних комерційних операціях від 16 грудня 1996 р., Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р., Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму від 16 травня 2005 ., Конвенція Ради Європи проти маніпулювання спортивними змаганнями від 18 вересня 2014 р. та ін. Важливо знати і враховувати положення цих та інших міжнародних актів у сфері запобігання корупції.

Підсумовуючи викладене зазначимо, імплементація положень зазначених документів впливає на вітчизняне антикорупційне законодавство, яке ще залишається недосконалим. Наприклад, Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією» від 18.04.2013 р. у новій редакції були викладені окремі злочини у сфері

службової діяльності та службової діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Потрібно і надалі продовжувати практику приведення вітчизняного законодавства у відповідність до міжнародних та європейських стандартів.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон від 14 жовт. 2014 р. № 1700-VII. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

2. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_101.

3. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_102.

4. Конвенція ООН проти корупції. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.

Казміренко Вікторія Олександрівна,

старший викладач кафедри юридичної психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник

ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ ТА ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ Й МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

При здійсненні службових обов'язків поліцейські вступають у психологічний контакт з об'єктами професійної діяльності переважно в емоційно напружених умовах, коли результат міжособистісного протистояння здебільшого залежить від рівня психологічної готовності швидко й ефективно застосовувати прийоми психологічного самозахисту.

Вітчизняна наука визначає психологічну безпеку як систему організаційно-правових, фізичних і спеціальних психологічних заходів, що дозволяють забезпечити високий рівень працездатності й психологічної надійності особового складу, а також підтримувати високий рівень ефективності і продуктивності професійної діяльності.

Провідними напрямками забезпечення психологічної безпеки працівників є [1]:

- спеціально орієнтований відбір кандидатів на службу, що передбачає прогнозування поведінки в психологічно напружених умовах діяльності;

- постійне спостереження за поведінкою працівників та її змінами;

- аналіз критичних інцидентів (надзвичайних подій), що виникають у професійному середовищі;